

IPARD VODIČ ZA KORISNIKE ZA MJERU 103

”ULAGANJA U PRERADU I TRŽENJE
POLJOPRIVREDNIH I RIBLJIH PROIZVODA U
SVRHU RESTRUKTURIRANJA TIH AKTIVNOSTI
I DOSTIZANJA STANDARDA ZAJEDNICE“

Odobrila:

Anica Lucević
Ravnateljica Ravnateljstva za tržišnu i
strukturnu potporu u poljoprivredi

U Zagrebu, listopad 2009.

SADRŽAJ	STRANICA
1. UVOD.....	4
2. SVRHA I CILJEVI IPARD PROGRAMA U REPUBLICI HRVATSKOJ.....	5
2.1 Opći ciljevi IPARD programa.....	5
2.2 Specifični ciljevi Mjere 103.....	5
3. RAZINA POTPORE U MJERI 103.....	6
4. LISTA PRIHVATLJIVIH IZDATAKA U MJERI 103.....	6
4.1 Lista prihvatljivih izdataka po pojedinim sektorima ulaganja.....	7
4.2 Lista općih prihvatljivih izdataka.....	10
4.3 Lista dozvoljenih radova u izgradnji/rekonstrukciji.....	10
5. PRIHVATLJIVA ULAGANJA I KRITERIJI ZA DODJELU SREDSTAVA.....	11
5.1 Opći kriteriji prihvatljivosti definirani IPARD programom.....	11
5.2 Specifični kriteriji prihvatljivosti po pojedinim sektorima ulaganja.....	12
6. POSTUPAK ZA DODJELU SREDSTAVA.....	13
6.1 Prijava na IPARD natječaj i dokumentacija potrebna za prijavu.....	13
6.2 Obrada prijave i rangiranje.....	16
6.3 Ugovaranje.....	17
6.4 Provedba ulaganja.....	17
6.5 Isplata sredstava i potrebna dokumentacija za podnošenje Zahtjeva za isplatu.....	18
6.6 Kontrola na terenu.....	20
6.6.1 Dokumenti potrebni za kontrolu na terenu.....	21
7. PRAVA I OBVEZE KORISNIKA.....	22
7.1 Zadovoljavanje minimalnih standarda.....	22
7.2 Upravljanje dokumentacijom.....	22
7.3 Promjene ulaganja.....	22
7.4 Otuđenje ulaganja.....	24
7.5 Označavanje ulaganja u IPARD programu.....	24
7.5.1 Ulaganja u izgradnju trajnih građevina.....	24
7.5.2 Ulaganja u rekonstrukciju.....	25
7.5.3 Ulaganja u nabavku opreme.....	25
7.6 Korištenje drugih izvora financiranja.....	25
7.7 Sudjelovanje u informativnim upitnicima.....	26
7.8 Dodatne informacije i dokumentacija.....	26
7.9 Prava korisnika.....	26
8. POVRAT SREDSTAVA.....	26
8.1 Crna lista.....	27
9. ZAKLJUČAK.....	28
10. KONTAKT I KORESPONDENCIJA.....	28

KORIŠTENE SKRAĆENICE:

EK	- Europska komisija
EU	- Europska unija
IA	- IPARD Agencija
IPA	- Instrument pretprijetne pomoći
MPRRR	- Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja
MZOPUG	- Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva
MZSS	- Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi
NN	- Narodne novine
PDV	- Porez na dodanu vrijednost
RH	- Republika Hrvatska
RTSPP	- Ravnateljstvo za tržišnu i strukturnu potporu u poljoprivredi
SAPARD	- Poseban pretprijetni program za poljoprivredu i ruralni razvoj
UD	- Upravna direkcija
URR	- Uprava za ruralni razvoj

1. UVOD

Republici Hrvatskoj je 18. lipnja 2004. službeno dodijeljen status države kandidatkinje za članstvo u Europskoj Uniji. Time je Hrvatska napravila jedan od velikih koraka u procesu realizacije strateškog cilja, stjecanja punopravnog članstva u EU. Sa statusom države kandidatkinje za članstvo u EU, Hrvatskoj su se otvorile nove mogućnosti, a time i nove obveze, između ostalog, mogućnost korištenja pretpristupnih fondova kao pomoći u procesu prilagodbe.

Hrvatska je započela s korištenjem posebnog pretpristupnog programa za poljoprivredu i ruralni razvoj (SAPARD program), nakon što je 29. rujna 2006. Odlukom Europske komisije o prijenosu ovlasti akreditirana SAPARD Agencija koja ga provodi. Predviđeno je da se SAPARD u Hrvatskoj provodi do kraja 2009. godine, nakon čega će ga zamijeniti IPARD program.

IPARD je sastavni dio Instrumenta pretpristupne pomoći (IPA), njegova 5. komponenta - ruralni razvoj, a predstavlja strategiju koja će se baviti specifičnim nedostacima u ruralnim područjima Hrvatske prepoznatim u analizi poljoprivrednog i ruralnog sektora. Funkciju Upravne direkcije IPARD programa za Republiku Hrvatsku obavlja Uprava za ruralni razvoj (u daljnjem tekstu: URR) Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja, dok je za operativnu provedbu IPARD programa zaduženo Ravnateljstvo za tržišnu i strukturnu potporu u poljoprivredi (u daljnjem tekstu: RTSP) u funkciji IPARD Agencije. Financijska sredstva iz IPARD programa osigurana su na osnovi sedmogodišnjeg proračunskog plana EU, za razdoblje od 2007. do 2013. godine.

Kompletan dokument hrvatskog IPARD programa "IPARD PROGRAM 2007.-2013. PLAN ZA POLJOPRIVREDU I RURALNI RAZVOJ" nalazi se na službenoj internetskoj stranici Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja (www.mps.hr).

Glavni zakonodavni dokument o provedbi Mjere 103 IPARD programa u Hrvatskoj koji definira kako se ova Mjera provodi, propisujući prava, obveze i propise koji su pravno obvezujući za korisnike i provedbenu strukturu IPARD-a (IPARD agencija) je "Pravilnik o provedbi Mjera 101 i 103 IPARD programa" (u daljnjem tekstu: Pravilnik), i također se nalazi na službenoj internetskoj stranici Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja (u daljnjem tekstu: MPRRR).

U ovom Vodiču za korisnike objašnjeni su ciljevi i namjena programa, način korištenja sredstava, korisnici programa, uvjeti za dobivanje sredstava, financiranje projekata, izvještavanje, kontrola, postupci i potrebna dokumentacija za provedbu Mjere 103 IPARD programa: "Ulaganja u preradu i trženje poljoprivrednih i ribljih proizvoda u svrhu restrukturiranja tih aktivnosti i dostizanja standarda Zajednice".

2. SVRHA I CILJEVI IPARD PROGRAMA U REPUBLICI HRVATSKOJ

2.1 Opći ciljevi IPARD programa

Prioritetni cilj IPARD programa je doprinos održivom i socijalno skladnom procesu ruralnog razvoja u skladu s međunarodnom ekološkom praksom kroz razvijanje ruralne ekonomije, povećanje prihoda i omogućavanje i osiguravanje mogućnosti zapošljavanja u ruralnim područjima u svrhu uravnoteženja nejednakosti između pojedinih regija i u usporedbi s urbanim područjima, kao i razvoj osnovne ruralne infrastrukture, također i u ratom pogođenim područjima. Program IPARD će se provoditi kroz 3 prioritetna područja usmjerena na diverzifikaciju ekonomskih aktivnosti, razvoj malog i srednjeg poduzetništva te posebnu skrb za zaštitu okoliša. Za svako prioritetno područje definiran je po jedan specifični cilj koji će se ostvarivati putem odgovarajućih mjera.

Tablica 1. Prioriteti, ciljevi i mjere IPARD programa u Republici Hrvatskoj

PRIORITET	SPECIFIČNI CILJ	MJERA
1. Pобољшanje tržišne učinkovitosti i provedbe standarda Zajednice	Jačanje i poboljšanje poljoprivredne proizvodnje i tržišnog kapaciteta	101 Ulaganja u poljoprivredna gospodarstva u svrhu restrukturiranja i dostizanja standarda Zajednice
		103 Ulaganja u preradu i trženje poljoprivrednih i ribljih proizvoda u svrhu restrukturiranja tih aktivnosti i dostizanja standarda Zajednice
2. Pripreme radnje za provedbu poljoprivredno-okolišnih mjera i lokalnih strategija ruralnog razvoja	Jačanje i poboljšanje kapaciteta provedbe obveznog pilot projekta u poljoprivrednom okolišu i pristup temeljen na LEADER pristupu	201 Radnje za poboljšanje okoliša i krajolika
		202 Priprema i provedba lokalnih strategija ruralnog razvoja
3. Razvoj ruralne ekonomije	Stvaranje boljih životnih uvjeta u ruralnim područjima poboljšanjem ruralne infrastrukture i promicanjem poslovnih aktivnosti	301 Poboljšanje i razvoj ruralne infrastrukture
		302 Diversifikacija i razvoj ruralnih ekonomskih aktivnosti

2.2 Specifični ciljevi Mjere 103 "Ulaganja u preradu i trženje poljoprivrednih i ribljih proizvoda u svrhu restrukturiranja tih aktivnosti i dostizanja standarda Zajednice"

Mjera 103 "Ulaganja u preradu i trženje poljoprivrednih i ribljih proizvoda u svrhu restrukturiranja tih aktivnosti i dostizanje standarda Zajednice" predstavlja doprinos hrvatskom procesu pristupanja EU-u, a obuhvaća sljedeće ciljeve:

- Prilagodbu poljoprivrednih i ribljih objekata za preradu da se udovolji minimum EU standarda koji se odnose na higijenu, javno zdravstvo, dobrobit životinja, sigurnost na radu i ekološke uvjete,

- Poboljšanje upravljanja životinjskim otpadom kroz ulaganje u centre za sakupljanje nusproizvoda životinjskog podrijetla,
- Unapređenje marketinških kanala za primarne proizvođače u sektoru poljoprivrede i ribarstva poboljšanim pristupom objektima prerade,
- Unapređenje sveukupnog učinka prerade i prodaje primarnih poljoprivrednih i ribarskih proizvoda,
- Pojednostavljanje natjecanja na domaćem tržištu primjenom novih tehnologija i inovacija,
- Otvaranje novih mogućnosti na tržištu za poljoprivredne proizvode, stavljajući naglasak na usklađivanje sa standardima Zajednice.

3. RAZINA POTPORE U MJERI 103

Sredstva potpore iz IPARD programa osiguravaju se iz proračuna EU i RH, od čega EU sudjeluje sa 75% udjela, a RH s 25%.

Minimalna ukupna vrijednost prihvatljivog ulaganja po projektu je ograničena na 33.800 eura.

Maksimalna ukupna vrijednost prihvatljivih ulaganja po korisniku u okviru IPARD programa je ograničena na 3.000.000 eura od kojih ukupna ulaganja u sektor maslinovog ulja ne smiju premašiti 500.000 eura.

Unutar IPARD programa dozvoljeno je najviše 5 prihvatljivih ulaganja po korisniku. Prijava za sljedeće ulaganje može se podnijeti RTSP-u tek nakon izvršenog konačnog plaćanja za prethodno ulaganje.

Udio javne pomoći po projektu (koja, osim sredstava IPARD programa, obuhvaća i druge međunarodne ili nacionalne programe financiranja) može biti do 50% od ukupnog prihvatljivog ulaganja u projekt.

4. LISTA PRIHVATLJIVIH IZDATAKA U MJERI 103

Izdaci koji su prihvatljivi za financiranje u Mjeri 103 IPARD programa odnose se na:

- izgradnju ili poboljšanje nepokretne imovine,
- nabavku nove mehanizacije i opreme (uključujući i računalni softver do tržišne vrijednosti imovine),
- opće izdatke – poput naknada za arhitekta, inženjere i druge savjetodavne naknade, studije izvedivosti, kupnju prava na patente i licence do gornje granice od 12% izdataka navedenih u dvije gornje stavke, od kojih su poslovni planovi prihvatljivi u iznosu do 3%, ali ne većem od 5.000 EUR, (izvršiti obračun u kunama prema mjesečnom tečaju Europske komisije (ECB) iskazano na šest (6) decimala u mjesecu u kojem je podnesena prijava). Internetska adresa na kojoj se može dobiti uvid u navedeni tečaj je: <http://ec.europa.eu/budget/infoureuro/>.

Vrijednost prihvatljivih izdataka utvrđuje se bez PDV-a.

Liste prikazane u donjim tablicama (pod-poglavlja 4.1, 4.2 i 4.3) određuju prihvatljive izdatke koji će se uzeti u obzir kod odobrenja projekta i provjere Zahtjeva za isplatu za Mjeru 103.

Tablica u pod-poglavlju 4.3 određuje grupe prihvatljivih radova u izgradnji/rekonstrukciji koji moraju biti jasno definirani na obrascu I-OOP-15.2 pri podnošenju prijave.

Općenito, prihvatljivi izdaci odnose se na sljedeće stavke:

A) Izgradnja/rekonstrukcija – uključuje sljedeće:

- Izdatke nabave gotovih dijelova i komponenti (troškove kupnje i transporta) i njihove instalacije;
- Izdatke izvođenja radova (materijal, transport i radove).

B) Oprema – uključuje:

- Izdatke kupnje, transporta i instalacije.

4.1 Lista prihvatljivih izdataka po pojedinim sektorima ulaganja

Kod izdatka	Naziv prihvatljivog izdatka
(103.1)	SEKTOR MLIJEKA I MLJEKARSTVA
(103.1.1)	Izgradnja
103.1.1.1	Izgradnja (kako je definirano programom) ili rekonstrukcija objekata za: preradu mlijeka i proizvodnju mliječnih proizvoda (prostori za: prihvata sirovina, toplinsku obradu (pasterizaciju/sterilizaciju); hlađenje i uskladištenje gotovih proizvoda; pakiranje i otpremu; sanitaciju opreme i uskladištenje sanitarne ambalaže; nejestive proizvode i konfiskat odnosno zatvorene posude - kontejnere; veterinarsku inspekciju; laboratorij uključujući garderobe i sanitarne čvorove; uskladištenje materijala za pakiranje i aditiva; prostorije za čišćenje i dezinfekciju prijevoznih sredstava, unutarnja mreža putova), uključujući elektroinstalacije, sustav vodoopskrbe i odvodnje s pogonima za tretiranje otpadnih voda, ventilaciju i klimatizaciju.
(103.1.2)	Oprema
103.1.2.1	Oprema za skupljanje mlijeka
103.1.2.2	Specijalna vozila za transport sirovog mlijeka
103.1.2.3	Oprema za proizvodnju, punjenje i pakiranje mlijeka i mliječnih proizvoda
103.1.2.4	Oprema za čišćenje i pripremu ambalažnog materijala, alata, uređaja i strojeva, uključujući i CIP
103.1.2.5	Oprema za manipulaciju i skladištenje mlijeka i mliječnih proizvoda
103.1.2.6	Računalna oprema za nadzor i vođenje proizvodnog i skladišnog procesa (s montažom i programima)
103.1.2.7	Laboratorijska oprema (ne uključuje namještaj i stakleni pribor) za internu uporabu, dio prerađivačkog pogona, sastavni dio projekta
103.1.2.8	Oprema za zbrinjavanje primarne, sekundarne i tercijarne ambalaže i otpada
103.1.2.9	Oprema za pripremu (uključujući kemijsku), akumulaciju i razvođenje tople i hladne (ledene) vode
103.1.2.10	Oprema za hlađenje i zamrzavanje
103.1.2.11	Oprema za dezinfekciju ruku, odjeće i obuće
(103.2)	SEKTOR MESA
(103.2.1)	Izgradnja
103.2.1.1	Izgradnja (kako je definirano programom) ili rekonstrukcija postojećih klaonica i rasjekavaonica (prostori za: prihvata i privremeni smještaj životinja za klanje; obori za smještaj bolesnih ili na oboljenje sumnjivih životinja; prostorije za obavljanje proizvodnog procesa; prostorije za evisceraciju i daljnju obradu, uključujući dodavanje začina cijelim trupovima peradi; prostorije za pražnjenje i čišćenje želudaca i crijeva; prostorije za hladno skladištenje zadržanog mesa; prostori za skladištenje mesa koje je proglašeno neprikladnim za prehranu ljudi; prostori za hlađenje mesa; prostori za rasijecanje i pakiranje mesa; prostori za otpremu mesa; prostori s odgovarajućom opremom za čišćenje, pranje i dezinfekciju sredstava za prijevoz životinja; prostori koji se upotrebljavaju isključivo za klanje bolesnih i na oboljenje sumnjivih životinja; prostori za skladištenje gnoja ili sadržaja probavnog

	trakta; prostori za potrebe veterinarske službe te unutarnja mreža putova), uključujući elektroinstalacije, plinske instalacije, sustav vodoopskrbe i odvodnje s pogonima za tretiranje otpadnih voda, ventilaciju i klimatizaciju.
103.2.1.2	Izgradnja i/ili rekonstrukcija centara za skupljanje otpada životinjskog podrijetla s unutarnjom mrežom putova, uključujući elektroinstalacije, plinske instalacije, sustav vodoopskrbe i odvodnje s pogonima za tretiranje otpadnih voda, ventilaciju i klimatizaciju
(103.2.2)	Oprema
103.2.2.1	Oprema za omamljivanje i iskrvarenje životinja
103.2.2.2	Oprema za hlađenje i zamrzavanje
103.2.2.3	Sustav za transport trupova i životinjskih dijelova
103.2.2.4	Oprema za klaoničku obradu trupa nakon iskrvarenja
103.2.2.5	Oprema za interne veterinarske preglede (vlasništvo pogona, sastavni dio projekta)
103.2.2.6	Laboratorijska oprema isključujući namještaj i stakleni pribor (sastavni dio projekta)
103.2.2.7	Oprema za obradu jestivih iznutrica
103.2.2.8	Oprema za rasijecanje i obradu mesa
103.2.2.9	Uređaji za hlađenje pilećih trupova (hlađenje u struji zraka ili „spin chilleri“)
103.2.2.10	Oprema za rukovanje, skladištenje i otpremu mesa
103.2.2.11	Oprema za nadzor, mjerenje i vođenje proizvodnog i skladišnog procesa, uključujući računalnu opremu (s montažom i programima)
103.2.2.12	Oprema za obradu i skladištenje masnoća
103.2.2.13	Oprema za sterilizaciju
103.2.2.14	Oprema za dezinfekciju ruku, odjeće i obuće
103.2.2.15	Oprema za pranje i dezinfekciju alata, uređaja i strojeva
103.2.2.16	Oprema za smanjenje/uklanjanje otpada životinjskog podrijetla
103.2.2.17	Oprema za objekte za skupljanje otpada životinjskog podrijetla
(103.3)	SEKTOR RIBARSTVA
(103.3.1)	Izgradnja
103.3.1.1	Izgradnja i/ili rekonstrukcija pogona za preradu ribe, školjki i ljuskara s unutarnjom mrežom putova, uključujući elektroinstalacije, plinske instalacije, sustav vodoopskrbe i odvodnje s pogonima za tretiranje otpadnih voda, ventilaciju i klimatizaciju, uključujući pogone za hlađenje.
103.3.1.2	Izgradnja i/ili rekonstrukcija distributivnih centara/centara za pročišćavanje školjaka s unutarnjom mrežom putova
(103.3.2)	Oprema
103.3.2.1	Oprema za prihvatanje primarne sirovine
103.3.2.2	Oprema za pripremu i čuvanje leda
103.3.2.3	Oprema za obradu riba
103.3.2.4	Oprema za preradu (rezanje, čišćenje, konfekcioniranje, soljenje, salamurenje i pakiranje)
103.3.2.5	Oprema za konzerviranje (punjenje, toplotnu obradu i dimljenje)
1.2.3.2.6	Oprema za pripremu proizvoda kojima se dodaju druge namirnice, aditivi i začini
103.3.2.7	Oprema za dezinfekciju ruku, odjeće i obuće
103.3.2.8	Računalna oprema za nadzor i vođenje proizvodnog i skladišnog procesa (s montažom i programima)
103.3.2.9	Oprema za manipulaciju i skladištenje ribljih proizvoda
103.3.2.10	Oprema za pranje i dezinfekciju alata, uređaja i strojeva
103.3.2.11	Oprema za uklanjanje otpada životinjskog podrijetla
103.3.2.12	Oprema za interne veterinarske preglede (vlasništvo pogona, sastavni dio projekta)
103.3.2.13	Laboratorijska oprema isključujući namještaj i stakleni pribor (sastavni dio projekta)
103.3.2.14	Rezervoar za vodu za centre za pročišćavanje školjaka
103.3.2.15	Recirkulacijska pumpa za centre za pročišćavanje školjaka
103.3.2.16	Mehanički filter za centre za pročišćavanje školjaka
103.3.2.17	Komponenta za sterilizaciju morske vode (UV) za centre za pročišćavanje školjaka
103.3.2.18	Izmjenjivač topline, ili rashlađivač za centre za pročišćavanje školjaka
103.3.2.19	Plastični bazeni s opremom (cjevovodi, ventili i slično) za centre za pročišćavanje školjaka
1.2.3.2.20	Oprema za opskrbu kisikom (dovod zraka ili čistog kisika) za centre za

	pročišćavanje školjaka
103.3.2.21	Oprema za mehaničko čišćenje i selektiranje za centre za pročišćavanje školjaka
103.3.2.22	Oprema za pakiranje i etiketiranje za centre za pročišćavanje školjaka
103.3.2.23	Oprema za sabiranje i obradu otpadnih voda za centre za pročišćavanje školjaka
103.3.2.24	Vaga za centre za pročišćavanje školjaka
103.3.2.25	Oksimetar za centre za pročišćavanje školjaka
103.3.2.26	Salinometar za centre za pročišćavanje školjaka
103.3.2.27	Termometar za centre za pročišćavanje školjaka
(103.4)	SEKTOR PRERADE VOĆA I POVRĆA (UKLJUČUJUĆI GLJIVE)
(103.4.1)	Izgradnja
103.4.1.1	Izgradnja i/ili rekonstrukcija pogona za preradu voća i povrća (uključujući gljive) s unutarnjom mrežom putova, uključujući elektroinstalacije, plinske instalacije, sustav vodoopskrbe i odvodnje s pogonima za tretiranje otpadnih voda, ventilaciju i klimatizaciju.
(103.4.2)	Oprema
103.4.2.1	Oprema za sušenje i/ili pranje
103.4.2.2	Oprema i uređaji za preradu i pakiranje voća i povrća
103.4.2.3	Oprema za sterilizaciju/pasterizaciju
103.4.2.4	Oprema i uređaji za hlađenje i zamrzavanje
103.4.2.5	Oprema za umjetno prozračivanje i klimatizaciju pogona za preradu i skladištenje
103.4.2.6	Oprema i uređaji za tretiranje otpada i otpadnih voda
103.4.2.7	Oprema i uređaji za pogone za grijanje
103.4.2.8	Oprema za transport voća i povrća (boks palete i sl.)
103.4.2.9	Uređaji za transport voća i povrća unutar kruga objekta, sukladno zahtjevima projekta
(103.5)	SEKTOR VINARSTVA
103.5.1	Oprema
103.5.1.1	Spremnici za hladnu stabilizaciju vina
103.5.1.2	Uređaj za hladnu stabilizaciju vina
103.5.1.3	Rotacioni vakuum filter
103.5.1.4	Tangencijalni, naplavni, pločasti i kombinirani filteri
103.5.1.5	Pumpe za vino
103.5.1.6	Centrifugalni separator
103.5.1.7	Sustav za generiranje dušika
103.5.1.8	Linija za punjenje vina
103.5.1.9	CIP stanica
103.5.1.10	Pneumatske preše
103.5.1.11	Cjevovodi i armature
(103.6)	SEKTOR MASLINOVOG ULJA
(103.6.2)	Oprema za kemijsku analizu
103.6.1.1	Uređaj za destiliranu vodu
103.6.1.2	Sušionik-sterilizator
103.6.1.3	UV-VIS spektrofotometar
103.6.1.4	Vage tehničke i analitičke
103.6.1.5	Hladnjak za uzorke
103.6.1.6	Magnetska miješalica
103.6.1.7	Centrifuga
103.6.1.8	Vakuum uparivač s manostatom
103.6.1.9	Plinski kromatograf (FID, ECD i PFD detektori)
103.6.1.10	Uređaj za tekućinsku kromatografiju
103.6.1.11	Grijači za organoleptičku analizu maslinovog ulja sa 6 grijaćih mjesta
(103.6.2)	Oprema za kompostiranje komine masline
103.6.2.1	Sušionik
103.6.2.2	Uređaj za određivanje dušika
103.6.2.3	Uređaj za određivanje ukupnog ugljika
103.6.2.4	Mufolna peć

103.6.2.5	pH-metar
103.6.2.6	Termometar
103.6.2.7	Utovarivač
103.6.2.8	Prevrtač kompostne hrpe (windrow turner)

4.2 Lista općih prihvatljivih izdataka

103.7	Opći izdaci
103.7.1	opći izdaci poput naknada za arhitekta, inženjere i druge savjetodavne naknade
103.7.2	studije izvedivosti i druge studije vezane za projekt
103.7.3	patenti i licence
103.7.4	poslovni plan

4.3 Lista dozvoljenih radova vezano uz izgradnju/rekonstrukciju

1	Radovi rušenja i rastavljanja
2	Pripremni radovi
3	Zemljani radovi
4	Betonski radovi
5	Armirano – betonski radovi
6	Izgradnja s polugotovim proizvodima i prateći dijelovi
7	Radovi armiranja-učvršćivanja
8	Tesarski radovi
9	Zidarski radovi
10	Radovi izgradnje
11	Radovi izoliranja
12	Krovopokrivački radovi
13	Limarski radovi
14	Stolarski radovi
15	Bravarski radovi
16	Staklarski radovi
17	Krečenje i oblaganje
18	Podno oblaganje
19	Radovi rezanja kamena
20	Keramičarski radovi
21	Parketarski radovi
22	Soboslikarski radovi
23	Oblaganje drvenim, kamenim ili umjetnim pločama
24	Radovi finalne montaže
25	Električne instalacije
26	Radovi na vodoopskrbi i kanalizaciji
27	Plinske instalacije
28	Instalacije centralnog grijanja
29	radovi uređenja okoliša
30	Izgradnja cesta
31	Potporni i zaštitni zidovi
32	Izgradnja pločnika

Da bi bili prihvatljivi, svi izdaci (robe i usluge) moraju potjecati iz zemalja članica Europske unije (EU) ili zemalja korisnica Instrumenta prepristupne pomoći (IPA) (Hrvatska, Bosna i Hercegovina, Srbija, Kosovo, Crna Gora, BJR, Turska i Albanija), zemalja korisnica Europskog instrumenta za susjedstvo i partnerstvo (ENPI) (Alžir, Armenija, Azerbejdžan, Bjelorusija, Egipat, Gruzija, Izrael, Jordan, Libanon, Libija, Moldavija, Maroko, Palestinska

samouprava Zapadne obale i pojasa Gaze, Ruska Federacija, Sirija, Tunis i Ukrajina) i zemalja Europskog gospodarskog područja (EEA) (Norveška, Lihtenštajn i Island).

5. PRIHVATLJIVA ULAGANJA I KRITERIJI ZA DODJELU SREDSTAVA

Tko može podnijeti zahtjev za potporu, tj. postati korisnik mjere 103 iz IPARD programa

Krajnji korisnici Mjere 103 IPARD programa su obrti, poduzeća i poljoprivredne zadruge, koji su u 100%-tnom privatnom vlasništvu ili s udjelom vlasništva s udjelom vlasništva države, jedinica lokalne i regionalne (područne) samouprave te Grada Zagreba do 25%, obveznici Poreza na dodanu vrijednost (PDV) i registrirani za predmetnu djelatnost u rangu mikro, malih i srednjih poduzeća (kategorizacija je prikazana u primjedbi na dnu stranice ovog Vodiča za korisnike na str.13).

Pored navedenih uvjeta, korisnici moraju zadovoljiti i sljedeće kriterije:

5.1 Opći kriteriji prihvatljivosti definirani IPARD programom

1.	Potpora se odobrava za ulaganja u preradu i trženje poljoprivrednih i ribljih proizvoda obuhvaćenih Dodatkom I Ugovora o Europskim Zajednicama (sastavni dio Pravilnika, Prilog I)
2.	Objekt mora udovoljavati minimalnim nacionalnim standardima koji se odnose na zaštitu okoliša, javno zdravlje (zdravstvena ispravnost i kakvoća hrane), zdravlje biljaka i životinja, dobrobit životinja te sigurnost na radu u vrijeme kada je izdana Odluka o dodjeli sredstava. U slučaju da su odgovarajući nacionalni standardi utemeljeni na standardima Zajednice uvedeni u vrijeme zaprimanja prijave, odluka o potpori bit će uvjetna za objekte koji moraju zadovoljiti nove standarde do kraja realizacije ulaganja
3.	Za svaki objekt potrebno je priložiti potvrdu o usklađenosti ulaganja s nacionalnim i EU standardima na području zaštite okoliša, izdanu od strane MZOPUG-a
4.	Ako projekt zahtijeva ocjenu utjecaja zahvata na okoliš u skladu s odredbama Uredbe o procjeni utjecaja zahvata na okoliš (NN 64/08), ista se mora izvršiti prije ulaganja
5.	Za objekt koji je predmet ulaganja, podnositelj prijave mora dostaviti od Uprave za veterinarstvo procijenjen i ovjeren Plan za unapređenje objekta čiji je sastavni dio i popis potrebnih zahvata za usklađivanje s EU standardima
6.	Cijeli objekt mora udovoljavati odgovarajućim standardima Zajednice na kraju realizacije ulaganja
7.	Podmirene financijske obveze prema državnom proračunu u trenutku prijave
8.	U slučaju ulaganja u rekonstrukciju i opremanje postojećih objekata u sektoru mlijeka i mljekarstva, mesa i ribarstva, subjekt u poslovanju s hranom mora biti naveden u Nacionalnom programu za unapređenje objekata u poslovanju s hranom životinjskog podrijetla prema standardima Zajednice koji je izradila Uprava za veterinarstvo. Kako bi se osigurala sljedivost, za vrijeme provođenja kategorizacije i unapređivanja objekata u poslovanju s hranom dokumentacija za svaki objekt vodit će se pod jedinstvenim nepromjenjivim brojem dokumenta koji ostaje dodijeljen tijekom provedbe IPARD-a, a bit će jasno povezan i s EU izvoznim brojem, ako je isti naknadno dodijeljen.

Objekti koji udovoljavaju standardima Zajednice, kao i ulaganja u maloprodaju nemaju pravo na potporu iz Mjere 103.

Također, djelatnosti koje se sufinanciraju iz Komponente III IPA-e (Mjera 1.1 Poslovna infrastruktura, Mjera 2.1 Poboljšanje poslovne klime, Mjera 2.2 Transfer tehnologije i podrška

uslugama za novonastale tvrtke utemeljene na znanju, sukladno Operativnom programu za regionalnu konkurentnost 2007.-2009.) isključene su iz potpore unutar ove mjere.

5.2 Specifični kriteriji prihvatljivosti po pojedinim sektorima ulaganja

1. SEKTOR MLIJEKA I MLJEKARSTVA	
<i>DOZVOLJENA ULAGANJA</i>	
1. Ulaganje u rekonstrukciju i/ili opremanje postojećih objekata za poslovanje s mlijekom uključujući rashladnu opremu za sirovo mlijeko u sabiralištima i ostala ulaganja navedena u Listi prihvatljivih izdataka (Prilog V.e Pravilnika)	2. Ulaganje u specijalna vozila za prijevoz sirovog mlijeka i ostala ulaganja navedena u Listi prihvatljivih izdataka (Prilog V.e Pravilnika)
<i>SPECIFIČNI KRITERIJI ZA SEKTOR MLIJEKA I MLJEKARSTVA</i>	
Prihvatljiva su ulaganja u objekte za preradu mlijeka od najmanje 1.800.000 l do maksimalno 50.000.000 l ukupnog godišnjeg kapaciteta	
Iznimno je dozvoljeno ulaganje u izgradnju objekata za poslovanje s mlijekom samo ako je postojeći kapacitet zatvoren zbog nemogućnosti usklađivanja sa standardima Zajednice i ako postoji Dozvola za uklanjanje građevine izdana od MZOPUG-a sukladno Zakonu o prostornom uređenju i gradnji (NN 76/07, 38/09) i Pravilniku o jednostavnim građevinama i radovima (NN 21/09). Ukupni godišnji kapacitet izgrađenog objekta ne smije biti manji od 1.800.000 l ili veći od 50.000.000 l na kraju ulaganja.	
2. SEKTOR MESA	
<i>DOZVOLJENA ULAGANJA</i>	
1. Ulaganje u rekonstrukciju i/ili opremanje postojećih klaonica, uključujući opremu za rashlađivanje i pakiranje mesa te zbrinjavanje nusproizvoda životinjskog podrijetla. Ukoliko je rasjekavaonica sastavni dio predmetne klaonice i ona je dozvoljena za isto ulaganje i ostala ulaganja navedena u Listi prihvatljivih izdataka (Prilog V.e Pravilnika)	2. Ulaganje u izgradnju i/ili rekonstrukciju i/ili opremanje centara za sakupljanje nusproizvoda životinjskog podrijetla i ostala ulaganja navedena u Listi prihvatljivih izdataka (Prilog V.e Pravilnika)
<i>SPECIFIČNI KRITERIJI ZA SEKTOR MESA</i>	
Iznimno je dozvoljeno ulaganje u izgradnju klaonica samo ako je postojeći kapacitet zatvoren zbog nemogućnosti usklađivanja sa standardima Zajednice i ako postoji Dozvola za uklanjanje građevine izdana od MZOPUG-a sukladno Zakonu o prostornom uređenju i gradnji (NN 76/07, 38/09) i Pravilniku o jednostavnim građevinama i radovima (NN 21/09)	
Prihvatljiva su ulaganja u klaonice s minimalnim kapacitetom za 8 radnih sati za: 20 grla goveda ili 50 svinja ili 50 ovaca i koza ili 5.000 peradi	
Za ulaganja u centre za sakupljanje nusproizvoda životinjskog podrijetla prihvatljiva su ulaganja u krugu od 100 km u okolici sljedećih gradova: Križevci, Pula, Slavonski Brod, Benkovac, Split	
3. SEKTOR RIBARSTVA	
<i>DOZVOLJENA ULAGANJA</i>	
1. Ulaganje u izgradnju i/ili rekonstrukciju i/ili opremanje objekata za preradu ribe, rakova i živih školjkaša, uključujući opremu za hlađenje, rezanje, sušenje, dimljenje i pakiranje proizvoda i zbrinjavanje nusproizvodnja životinjskog podrijetla koji nisu za prehranu ljudi, uključujući računalnu opremu (softver) i ostala ulaganja navedena u Listi prihvatljivih izdataka (Prilog V.e Pravilnika)	2. Ulaganja u izgradnju i/ili rekonstrukciju i/ili opremanje otpremnih centara i/ili centara za pročišćavanje živih školjkaša i ostala ulaganja navedena u Listi prihvatljivih izdataka (Prilog V.e Pravilnika)
<i>SPECIFIČNI KRITERIJI ZA SEKTOR RIBARSTVA</i>	
Prihvatljiva su ulaganja u objekte za preradu ribe i živih školjkaša kapaciteta od najmanje 18 t godišnje	
Provedena ulaganja trebaju udovoljavati Uredbi Vijeća (EC) 1198/2006 od 27. srpnja 2006. kojom se uspostavlja Europski ribarski fond i Uredbi Vijeća (EC) 2371/2002 od 20. prosinca 2002. o očuvanju i	

održivom iskorištavanju resursa ribe u okviru Zajedničke ribarske politike	
4. SEKTOR PRERADE VOĆA I POVRĆA	
<i>DOZVOLJENA ULAGANJA</i>	
1. Ulaganje u izgradnju i/ili rekonstrukciju i/ili opremanje objekata za preradu voća i/ili povrća, uključujući gljive i ostala ulaganja navedena u Listi prihvatljivih izdataka (Prilog V.e Pravilnika)	
<i>SPECIFIČNI KRITERIJI ZA SEKTOR PRERADE VOĆA I POVRĆA</i>	
Ulaganja u ovom sektoru neće biti dozvoljena sve dok nacionalna mjera za uspostavu proizvođačkih organizacija u skladu s Tržnim Redom za voće i povrće u EU ne bude u potpunosti funkcionalna.	
Korisnici moraju biti u razini malih ili srednjih poduzeća prema rangiranju poduzeća po broju zaposlenika, godišnjem prihodu i imovini. Korisnici u razini mikro poduzeća nisu prihvatljivi. ¹	
5. SEKTOR VINARSTVA	
<i>DOZVOLJENA ULAGANJA</i>	
1. Ulaganje u opremanje vinarija (oprema za filtriranje, stabilizaciju, linije za punjenje, automatsko etiketiranje i pakiranje) i ostala ulaganja navedena u Listi prihvatljivih izdataka (Prilog V.e Pravilnika)	
<i>SPECIFIČNI KRITERIJI ZA SEKTOR VINARSTVA</i>	
Podnositelj prijave mora biti upisan u Upisnik proizvođača grožđa, vina i voćnih vina pri Hrvatskom zavodu za vinogradarstvo i vinarstvo	
U godini koja prethodi godini podnošenja prijave podnositelj mora imati godišnju proizvodnju od najmanje 200 hl do maksimalno 20.000 hl kvalitetnog vina u skladu sa Zakonom o vinu (NN 96/03)	
6. SEKTOR MASLINOVOG ULJA	
<i>DOZVOLJENA ULAGANJA</i>	
1. Ulaganje u laboratorijsku opremu za osnovne kemijske analize maslinovog ulja i ostala ulaganja navedena u Listi prihvatljivih izdataka (Prilog V.e Pravilnika)	2. Ulaganje u opremu za preradu komine masline u kompost i ostala ulaganja navedena u Listi prihvatljivih izdataka (Prilog V.e Pravilnika)
<i>SPECIFIČNI KRITERIJI ZA SEKTOR MASLINOVOG ULJA</i>	
Nema posebnih kriterija	

6. POSTUPAK ZA DODJELU SREDSTAVA

Proces dobivanja IPARD sredstava odvija se u nekoliko faza. Neke od tih faza obavlja sam podnositelj prijave, neke službenici RTSP-a unutar pojedinih odjela odnosno na terenu, a neki se odvijaju u uskoj suradnji korisnika sredstava i službenika RTSP-a.

6.1. Prijava na IPARD natječaj i dokumentacija potrebna za prijavu

Sredstva IPARD programa dodjeljuju se putem javnog natječaja kojeg raspisuje RTSP u „Narodnim novinama“, dnevnom tisku i na internetskoj stranici MPRRR-a (www.mps.hr). Za prijavu na natječaj podnositelj ispunjava zadane obrasce i prilaže odgovarajuću dokumentaciju. Obrasci za prijavu objavljeni su u Pravilniku, a dostupni su i na internetskoj stranici Ministarstva u vrijeme raspisivanja natječaja.

Prije podnošenja prijave RTSP-u podnositelj prijave provodi poziv na natječaj u cilju prikupljanja ponuda za svaku pojedinačnu nabavku roba, usluga i radova slijedeći postupak

¹ Razvrstavanje poslovnih subjekata obzirom na broj zaposlenih, ukupni prihod i imovinu:

	Broj zaposlenih	Ukupni prihod	Ukupna imovina
Mikro	< 10	< 2.000.000€	< 2.000.000€
Mali	< 50	< 10.000.000 €	< 10.000.000 €
Srednji	< 250	< 50.000.000 €	< 43.000.000€

opisan u Pravilniku, članak 41, stavak 4-14. Prikupljene ponude prilažu se prijavi na natječaj. Prilikom provođenja poziva na natječaj/prikupljanja ponuda, podnositelj prijave treba se koristiti zadanim obrascem I-OOP-7 Poziv na natječaj.

Prijava na natječaj se sastoji od prijavnog obrasca za pojedinu mjeru i dokumenata koji se uz njega prilažu, a sve zajedno naziva se „prijavni dosje“.

Dokumenti koji se prilažu uz prijavni obrazac slažu se prema redosljedu navedenom u samom prijavnom obrascu te u tablici 3 *Popis dokumenata koji se prilažu prijavi za Mjeru 103*, radi lakše obrade u RTSP-u. Spomenuta tablica može poslužiti kao svojevrsna kontrolna lista u kojoj korisnik označava dokumente koje je priložio kako bi bio siguran da su svi dokumenti koji sačinjavaju prijavni dosje poredani prema zadanom redosljedu.

Također, u svrhu lakše obrade prijave, korisnik treba numerirati stranice obrasca za prijavu zajedno sa svim priloženim dokumentima (prijavni dosje) (npr.: 1/134, 2/134, 3/134 itd.).

Prijavni dosje šalje se u dva primjerka (jedan original i jedna kopija) preporučenom pošiljkom s povratnicom, s poštanskom markom koja pokazuje točan datum i vrijeme (sat, minuta i sekunda) slanja na sljedeću adresu:

Ravnateljstvo za tržišnu i strukturnu potporu u poljoprivredi
Ulica grada Vukovara 269d, 10000 Zagreb
(IPARD prijava)

Tablica 3. Popis dokumenata koji se prilažu prijavi za Mjeru 103²

I.	IDENTIFIKACIJSKI DOKUMENTI	Staviti "X" u odgovara juću kućicu
1.	<i>Odnosi se na trgovačka društva i poljoprivredne zadruge</i>	
a.	Izvadak iz Sudskog registra, ne stariji od 30 dana na dan podnošenja prijave	
2.	<i>Odnosi se na obrte</i>	
a.	Izvadak iz Obrtnog registra, ne stariji od 30 dana na dan podnošenja prijave	
3.	<i>Odnosi se na sve podnositelje</i>	
a.	Kopija osobne iskaznice podnositelja (obrtnika, vlasnika ili direktora)	
b.	Punomoć ovjerena od strane javnog bilježnika, ne starija od 30 dana na dan podnošenja prijave Pojašnjenje: Ovaj dokument je potrebno priložiti samo u slučaju ako je podnositelj imenovao svog opunomoćenika.	
II.	POSLOVNI PLAN	
1.	<i>Odnosi se na sve podnositelje</i>	
a.	Investicijska studija/Poslovni plan (obrazac I-OOP-5)	
III.	CJENOVNE PONUDE	
1.	<i>Odnosi se na sve podnositelje</i>	
a.	Tablica za usporedbu ponuda (obrazac I-OOP-8) Pojašnjenje: Dokumenti ispod (od reda b. do reda f.) moraju biti priloženi navedenim redosljedom uz svaki obrazac I-OOP-8 na koji se odnose.	
b.	Poziv na natječaj (obrazac I-OOP-7) za svaku priloženu ponudu, ovjeren od	

² Podnositelj prijave treba priložiti originalne dokumente ili fotokopije ovjerene kod javnog bilježnika. U bilo kojem trenutku RTSP će vratiti originale podnositelju prijave na njegov / njezin zahtjev.

	dobavljača/proizvođača	
c.	Jedna ponuda za svako pojedinačno ulaganje manje od 10.000 EUR (u fizičkom obliku i na CD-u)	
d.	Tri ponude za svako pojedinačno ulaganje iznad 10.000 EUR (u fizičkom obliku i na CD-u)	
e.	Izjava/Deklaracija/Potvrda o podrijetlu izdana od proizvođača/izvođača radova, za svaku priloženu ponudu Pojašnjenje: Podnositelj može priložiti dokument koji je kopiran, skeniran, zaprimljen faxom ili e-mailom.	
f.	Dokument kao dokaz vlasništva dobavljača/proizvođača, ne stariji od 6 mjeseci na dan podnošenja prijave (Izvadak iz Sudskog registra i/ili Izvadak iz Obrtnog registra i/ili Popis prvih 10 dioničara iz registra Središnjeg klirinškog depozitarnog društva i/ili Izvadak iz Registra poduzeća za strane dobavljače/proizvođače) Pojašnjenje: Podnositelj može priložiti dokument koji je kopiran, skeniran, zaprimljen faxom ili e-mailom.	
g.	Procjena troškova, izdana i ovjerena od ovlaštenog projektanta	
h.	Lista izdataka (obrazac I-OOP-15.2), potpisana i ovjerena od podnosioca i ispunjena sukladno stavkama iz odabranih ponuda (u fizičkom obliku i na CD-u; oba u Excel formatu)	
IV.	DOKUMENTI O FINANCIJSKOM STANJU PODNOSITELJA	
1.	Odnosi se na sve podnositelje	
a.	BON-2/ SOL-2/podaci o solventnosti, ne stariji od 15 dana na dan podnošenja prijave Pojašnjenje: Podnositelj mora priložiti BON-2/SOL-2/podatke o solventnosti izdan od svih banaka u kojima podnositelj ima otvoren žiro račun. Žiro račun podnosioca ne smije biti blokiran više od 30 dana ili 20 dana kontinuirano unutar posljednjih 6 mjeseci.	
b.	Potvrda Trgovačkog suda da podnositelj nije u postupku stečaja, stečajnoj nagodbi ili likvidaciji, ne starija od 30 dana na dan podnošenja prijave Pojašnjenje: Ne odnosi se na obrte.	
2.	Odnosi se na sve podnositelje (osim na obrte koji su obveznici poreza na dohodak ili ako je podnositelj početnik)	
a.	Bilanca na dan 31.12. prethodne financijske godine	
b.	Račun dobiti i gubitka za prethodnu financijsku godinu	
c.	BON-1 obrazac	
V.	OSTALE POTVRDE/ MIŠLJENJA/ RJEŠENJA/ DOZVOLE IZDANE OD RELEVANTNIH INSTITUCIJA	
1.	Odnosi se na sve podnositelje	
a.	Potvrda Porezne uprave da je podnositelj u sustavu PDV-a, ne starija od 30 dana na dan podnošenja prijave	
b.	Potvrda Porezne uprave da podnositelj nema nepodmirenih obveza prema Republici Hrvatskoj u trenutku podnošenja prijave, ne starija od 30 dana na dan podnošenja prijave	
c.	Rješenje o upisu u Upisnik proizvođača izdano od Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi Pojašnjenje: U slučaju ulaganja u Sektor prerade voća i povrća, Sektor vinarstva i Sektor maslinovog ulja, poduzeće mora zadovoljavati minimalne nacionalne standarde vezane uz javno zdravstvo.	
d.	Potvrda Državnog inspektorata o ispunjavanju nacionalnih propisa iz područja sigurnosti i zaštite zdravlja na radu. Pojašnjenje: Poduzeće mora biti usklađeno s minimalnim nacionalnim	

	<i>standardima vezanim uz sigurnost na radu. Dokument nije potrebno priložiti ako podnositelj nema više od jednog zaposlenika.</i>	
e.	Potvrda Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva o usklađenosti poduzeća s odgovarajućim minimalnim nacionalnim standardima i usklađenosti ulaganja s EU standardima	
f.	Mišljenje o usklađenosti dokumentacije s odredbama propisa o hrani izdano od Uprave za veterinarstvo/ Rješenje o privremenom odobrenju za rad objekta izdano od Uprave za veterinarstvo s priloženim Planom za unapređenje objekta ovjerenim od Uprave za veterinarstvo Pojašnjenje: <i>Odnosi se na usklađenost ulaganja s EU standardima u slučaju izgradnje (Mišljenje), odnosno na usklađenost poduzeća s minimalnim nacionalnim standardima i usklađenost ulaganja s EU standardima u slučaju rekonstrukcije i opremanja (Rješenje s priloženim Planom), vezanim za zdravlje, dobrobit životinja i javno zdravstvo, u sektoru mlijeka i mljekarstva, mesa i ribarstva</i>	
g.	Građevinska dozvola ili odgovarajući dokument izdan od Ureda državne uprave u Županiji prema Zakonu o prostornom uređenju i gradnji i važećem Pravilniku. Pojašnjenje: <i>Odnosi se na ulaganja u izgradnju i/ili rekonstrukciju i/ili opremanje objekata u svim sektorima.</i>	
h.	Dijelovi Glavnog projekta (arhitektonski projekt, troškovnik, tehnološki projekt)	
i.	Izvadak iz zemljišne knjige kao dokaz prava vlasništva podnositelja ili prava na gradnju (list A, B, C), ne stariji od 3 mjeseca na dan podnošenja prijave	
j.	Dozvola za uklanjanje građevine izdana od Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva Pojašnjenje: <i>Odnosi se na ulaganja u izgradnju u Sektoru mesa, mlijeka i mljekarstva.</i>	
k.	Izvadak iz Upisnika proizvođača grožđa, vina i voćnih vina izdanog od Ureda državne uprave u Županiji	

6.2. Obrada prijave i rangiranje

Nakon zaprimanja prijave po objavljenom natječaju u RTSP-u započinje obrada pristiglih prijave. Najprije se, prema redosljedu zaprimanja, provjerava jesu li prijave pristigle pravovremeno te jesu li kompletne. Nakon provjere kompletnosti, slijedi provjera prihvatljivosti i održivosti ulaganja i za podnositelja prijave i za podnešen projekt (detaljan opis pokazatelja i kriterija za navedene provjere nalaze se u Pravilniku, članak 34 i 35)³.

Nakon toga slijedi kontrola na terenu, nakon čega će se utvrditi rang lista podnositelja prijave sukladno kriterijima rangiranja. Prioritet pri dobivanju sredstava imaju ulaganja s većim brojem bodova. Rangiranje se provodi prema kriterijima prikazanim u tablici 4:

Tablica 4. Kriteriji rangiranja podnositelja prijave/ulaganja

<i>Kriterij</i>		<i>Bodova</i>
Ulaganje se provodi u područjima s težim uvjetima gospodarenja kako je regulirano Zakonom o državnoj potpori poljoprivredi i ruralnom razvoju (NN 83/09)	Ako "da" tad 30, ako "ne" tad 0	30
Obrtnik odnosno odgovorna osoba u pravnoj osobi mlađi je od 40 godina u trenutku podnošenja prijave	Ako "da" tad 20, ako "ne" tad 0	20

³ Pravo na podnošenje prijave imaju i podnositelji početnici, tj. oni podnositelji koji ne posjeduju financijsko-računovodstvene podatke za prethodnu financijsku godinu. U takvom slučaju odredbe članka 34 i 35 Pravilnika se neće primjenjivati.

Podnositelj je u razini malih i srednjih poduzetnika	Ako "da" tad 20, ako "ne" tad 0	20
Podnositelj je 100% u privatnom vlasništvu	Ako "da" tad 10, ako "ne" tad 0	10
Udio tražene potpore u projektu je manji od 50%	Ako "da" tad 10, ako "ne" tad 0	10
Širenje opsega proizvodnje ⁴	Ako "da" tad 10, ako "ne" tad 0	10
UKUPNO		100

U slučaju kada dva ili više projekata imaju isti broj bodova, prednost će imati onaj s ranijim datumom podnošenja kompletne prijave.

Za svaku nepotpunu prijavu RTSPPP će zatražiti od podnositelja prijave da dostavi dokumente koji nedostaju i to u roku od sedam (7) kalendarskih dana. Iznimno, dokumenti koji se odnose na cjenovne ponude za nabavku roba, usluga i radova ne mogu se naknadno dopunjavati, već moraju biti kompletno dostavljeni u trenutku podnošenja prijave.

U slučaju potrebe, RTSPPP može od podnositelja prijave (čija prijava je potpuna) zatražiti i neka dodatna obrazloženja i/ili ispravke u vezi podnesene prijave, a podnositelj prijave te dokumente treba dostaviti RTSPPP-u u roku od sedam (7) kalendarskih dana od primitka takvog pisanog zahtjeva.

Za svaku prihvatljivu prijavu, RTSPPP će izdati Odluku o dodjeli sredstava iz IPARD programa unutar 98 radnih dana od dana zatvaranja natječaja.

6.3. Ugovaranje

Nakon izdavanja Odluke o dodjeli sredstava iz IPARD programa, o međusobnim pravima i obvezama RTSPPP i korisnik zaključuju Ugovor o dodjeli sredstava IPARD programa (u daljnjem tekstu: IPARD Ugovor) kojim se reguliraju međusobne obveze potpisnika IPARD Ugovora.

Detalji oko ugovaranja i sadržaj IPARD Ugovora navedeni su u Pravilniku, u članku 45.

Imena korisnika s kojima je RTSPPP zaključio IPARD Ugovor kao i iznos dodijeljenih sredstava bit će objavljeni na internetskim stranicama MPRRR-a, dok će ostali podaci o korisnicima i projektima s kojima raspolaže RTSPPP biti dostupni isključivo uz odobrenje ravnatelja RTSPPP-a, ravnatelja URR-a i ministra MPRRR-a.

6.4 Provedba ulaganja

Provedba ulaganja može započeti tek kada je IPARD Ugovor potpisan od strane korisnika i RTSPPP-a stupio na snagu. Prije potpisivanja IPARD Ugovora potrebno je izvršiti samo pripremne radove (to uključuje npr. pripremu tehničko-tehnološke dokumentacije, pripremu ekonomske dokumentacije, stjecanje vlasništva nad nepokretnom imovinom vezano uz provedbu ulaganja, ishođenje građevinske dozvole i sl.).

Ukoliko RTSPPP utvrdi da je korisnik započeo s bilo kojom aktivnošću osim pripremnih radova prije zaključenja IPARD Ugovora, RTSPPP će raskinuti takav IPARD Ugovor.

Od trenutka stupanja IPARD Ugovora na snagu korisnik ne smije mijenjati projekt. U slučaju da se određena promjena ipak mora napraviti, korisnik je obavezan o tome obavijestiti RTSPPP u pisanom obliku uz odgovarajuće objašnjenje i može provesti promjenu tek nakon pismenog

⁴ Korisnik je naveo u poslovnom planu kako je jedan od ciljeva projekta „širenje proizvodnoga opsega“

odobrenja RTSP-a. Detaljnija uputstva o ovom postupku opisana su u poglavlju 7.3. Promjene ulaganja.

6.5 Isplata sredstava i potrebna dokumentacija za podnošenje Zahtjeva za isplatu

Nakon završetka ulaganja, korisnik predaje RTSP-u Zahtjev za isplatu sa svom potrebnom dokumentacijom, i to u 2 primjerka (originalni i fotokopirani set dokumenata), kao što je navedeno u članku 47. Pravilnika. Popis dokumentacije koja se prilaže Zahtjevu za isplatu navedena je i u Vodiču u tablici 4 *Popis dokumenata koji se prilažu uz Zahtjev za isplatu za Mjeru 103*. Dokumenti koji se prilažu Zahtjevu za isplatu slažu se prema redosljedu navedenom u tablici 4 kako bi se olakšala kasnija obrada u RTSP-u. U tu svrhu korisnik treba numerirati stranice Zahtjeva za isplatu i svih pripadajućih dokumenata (1/134, 2/134, 3/134, itd.).

Zahtjev za isplatu mora sadržavati sve u cijelosti plaćene račune, u skladu s odabranom ponudom i ugovorom. IPARD sredstva ne mogu se isplatiti korisniku u iznosu višem od onog koji je određen u IPARD Ugovoru, ili Aneksu IPARD Ugovora, ukoliko je isti sklopljen da bi se ispravio početno definirani iznos.

Svi dokumenti koji se odnose na plaćanja za ugovoreni projekt, osim računa za opće troškove, moraju biti datirani nakon datuma sklapanja IPARD Ugovora između RTSP-a i korisnika.

Zahtjev za isplatu se podnosi RTSP-u u roku navedenom u IPARD Ugovoru. Prijava Zahtjeva za isplatu mora se dodatno potvrditi u Izvještaju o stanju projekta, koju je korisnik obvezan slati RTSP-u svaka tri mjeseca počevši od dana potpisivanja IPARD Ugovora. Ako procjeni da će projekt kasniti, korisnik je obvezan dostaviti RTSP-u Zahtjev za odobrenjem promjena, s objašnjenjem i pripadajućom dokumentacijom koja se odnosi na promjene, ne kasnije od 30 dana prije isteka roka za podnošenje Zahtjeva za isplatu, s ciljem da se promijeni rok. Pod uvjetom da je razlog opravdan, RTSP će izdati Pismo odobrenja, a sklopit će se i Aneks IPARD Ugovoru, tj. rok za podnošenje Zahtjeva za isplatu će se produžiti. Na toj osnovi, Aneks IPARD Ugovoru može se izdati najviše dva puta istom korisniku. Ako RTSP utvrdi da razlog nije opravdan, korisniku će se izdati Pismo odbijanja i Zahtjev za isplatu će se podnijeti kao što je određeno IPARD Ugovorom.

U slučaju da korisnik ne podnese Zahtjev za isplatu sa svom potrebnom dokumentacijom u zadanom roku, RTSP će raskinuti IPARD Ugovor.

Pod uvjetom da su sve administrativne provjere i kontrole na terenu koje se odnose na podnesen Zahtjev za isplatu pozitivno riješene, RTSP će izvršiti isplatu sredstava na bankovni račun korisnika, u roku od tri (3) mjeseca od dana zaprimanja Zahtjeva za isplatu.

Tablica 5. Popis dokumenata koji se prilažu Zahtjevu za isplatu

RBr.	Dokument	Staviti "X" u odgovarajuću kućicu
IDENTIFIKACIJSKI DOKUMENTI		
1.	Preslika osobne iskaznice korisnika	
2.	Izvadak iz Sudskog registra	
3.	Izvadak iz Obrtnog registra	
OBVEZNI DOKUMENTI		

1.	Original računi iz Zahtjeva za isplatu	
2.	Predračuni	
3.	Dnevni informativni izvadak o prometu i stanju računa za tuzemna plaćanja	
4.	Dokument banke koji dokazuje plaćanje u inozemstvo u stranoj valuti-SWIFT	
5.	Bankovna potvrda o ŽR za račune plaćene s ŽR različitog od onog navedenog u Zahtjevu za isplatu i to ne stariju od 30 dana od dana podnošenja Zahtjeva za isplatu	
6.	Bankovnu potvrdu za ŽR navedenu u Zahtjevu za isplatu (za fizičke osobe)	
7.	Karton deponiranih potpisa (za pravne osobe)	
8.	Preslika ugovora o kreditu i svih ugovora vezanih uz plaćanje (Ugovori o cesiji/akreditivi)	
9.	Izjava banke o plaćenim računima	
10.	Izjava dobavljača o plaćenim računima	
11.	Kopije ugovora s dobavljačima	
12.	Uvjerenje o upisu u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava, ne stariji od trideset (30) dana	
13.	Uporabna dozvola (Potvrda na Glavni projekt) ili drugi odgovarajući dokument u skladu sa Zakonom o gradnji	
14.	Rješenje o ispunjavanju minimalnih tehničkih uvjeta za obavljanje djelatnosti	
15.	Zapisnik o tehničkom prijemu izgrađenog objekta ili ugrađene opreme (nakon izgradnje objekta ili ugradnje opreme, ukoliko za to postoji zakonska obveza)	
16.	Izvod iz Registra odobrenih objekata Ministarstva, Uprave za veterinarstvo (ukoliko objekt mora biti upisan)	
17.	Dokazi o podrijetlu roba ili usluga za svaki račun za koji se traži isplata; EUR 1 s pripadajućim JCD-om ili uvjerenje izdano od nadležnog tijela, ili Izjava na računu. Za opremu ili usluge (materijale) hrvatskog podrijetla – potvrdu izdanu od strane Hrvatske gospodarske komore	
18.	Deklaracije proizvoda (deklaracije o vrsti i kakvoći proizvoda ili upotrebljivanih materijala, sukladno propisima)	
19.	Jamstva izdana od dobavljača ovisno vrsti opreme	
20.	Jamstva izdana od izvođača ovisno o vrsti objekata (usluga)	
21.	Potvrda o ispunjavanju EU standarda zaštite okoliša izdana od Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva	
22.	Rješenje o odobrenju izdano od Uprave za veterinarstvo	
23.	Potvrda o ispunjavanju EU standarda iz područja javnog zdravstva i biljnog zdravstva izdana od Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi	
24.	Potvrda o ispunjavanju EU standarda iz područja sigurnosti i zaštite zdravlja na radu izdane od Državnog inspektorata	

Nakon što isplati IPARD sredstva na račun korisnika (isplate u gotovini nisu dozvoljene), RTSPPP će izdati Potvrdu o završenom ulaganju. Korisnik ostaje dužan uvažavati sve obveze i odredbe iz IPARD Ugovora, Pravilnika i ovog Vodiča u razdoblju od pet (5) godina od datuma konačne isplate, navedenog u Potvrdi o završenom ulaganju.

Detaljnije informacije o obvezama korisnika nakon isplate odnosno primitka IPARD sredstava, navedene su u Pravilniku, u članku 48, stavak 6 i 7.

6.6 Kontrola na terenu

Kontrola na terenu provodi se prije ugovaranja, prije isplate i tijekom petogodišnjeg razdoblja nakon izvršenog konačnog plaćanja (kako je navedeno u Potvrdi o završenom ulaganju). Osim redovitih kontrola, kontrole na terenu mogu se obavljati i u bilo kojem trenutku za vrijeme trajanja investicije. Kontrolu na terenu provode službenici RTSP-a, inspektori Odjela za kontrolu mjera IPARD programa. Osim inspektora kontrolu na terenu svakog IPARD projekta mogu obavljati i djelatnici Službe za unutarnju reviziju RTSP-a, službenici Nacionalnog fonda, Agencije za reviziju sustava provedbe programa Europske Unije, revizori Europske komisije i Europski revizorski sud.

Osobe nad kojima se provodi kontrola obvezne su pripremiti sve potrebne podatke i materijale za provedbu kontrole na terenu. U slučaju da korisnik ne dozvoli ili spriječi kontrolu na terenu, ili da na bilo koji drugi način utječe na rad inspektora, njegova/njezina prijava/Zahtjev za isplatu neće biti odobren. Djelatnici koji provode kontrolu na terenu imat će pristup svojoj dokumentaciji vezano uz ulaganje sufinancirano sredstvima IPARD programa, tijekom svih kontrola koje se provode prije ugovaranja, prije isplate i kroz petogodišnje razdoblje nakon izvršene isplate korisniku.

Za vrijeme kontrole na terenu inspektori mogu provjeravati poljoprivredno zemljište, nasade, stoku, poslovni i proizvodni prostor, objekte, uređaje i robu, kao i poslovnu dokumentaciju podnositelja prijave/korisnika IPARD programa. Inspektori mogu provjeriti i dokumentaciju podnositelja prijave/korisnika koja se odnosi na ta prava, provjeriti njegove/njezine poslovne knjige i dokumente kao što su fakture i računi, popisi, dokumentacija o prihvatljivosti, potvrde plaćanja, popisi jamstava/garantni listovi, odluke/rješenja, ugovori, potvrde, podaci o korištenom materijalu i izvršenim radovima, kao i bankovna izvješća koja posjeduje korisnik i osobe povezane s njim. Inspektori mogu provjeriti i podatke na računalima, opremu, preradu i proizvodnju, pakiranje, otpremu i skladištenje. Ukratko, inspektori mogu provjeriti sve podatke koji se odnose na narav, količinu i kakvoću roba i usluga, napredak poslovanja i načine na koje se koriste završena ulaganja, mogu provoditi kontrolu nad planskom i tehničkom dokumentacijom koja se odnosi na ulaganje, provjeriti računovodstvene podatke i dokumente, kao i financijske i tehničke podatke subvencioniranih projekata. Oni izvještavaju nadležna tijela i traže provođenje određenih postupaka za čiju provedbu nisu ovlašteni. Zaduženi su i za prikupljanje podataka i informacija od mjerodavnih osoba, svjedoka, stručnjaka i drugih osoba, ako je to potrebno za adekvatno obavljanje kontrole.

Inspektori mogu najaviti kontrolu 48 sati unaprijed, pod uvjetom da ciljevi i svrha kontrole na terenu nisu ugroženi prethodnom najavom. U slučaju kada je podnositelj prijave/korisnik obavješten o kontroli na terenu i o nužnoj nazočnosti treće osobe (računovođa, nadzorni inženjer, obavljač građevinskih radova), ovisno o ulaganju i fazi kontrole, podnositelj prijave/korisnik je obavezan osigurati njihovo prisustvo. U slučaju da se kontrola obavlja na više lokacija, inspektori, dok se pripremaju za kontrolu, mogu tražiti od podnositelja prijave/korisnika podatke o udaljenosti tih lokacija (u slučaju da sjedište korisnika i mjesto ulaganja nisu na istoj lokaciji).

Ako podnositelj prijave/korisnik ne vodi sam svoje poslovne knjige, preporuča se da knjigovođa bude nazočan tijekom kontrole na terenu jer se velik dio provjera odnosi na kontrolu knjigovodstvene dokumentacije.

Isto tako, sve fizičke i pravne osobe, kao i osobe koje su s korisnikom povezane kroz predmetno ulaganje, također podliježu kontroli i obvezne su omogućiti provedbu kontrole na terenu, pružiti potrebne podatke i obavijesti te osigurati uvjete za nesmetan rad inspektora.

Tijekom provođenja kontrole inspektori su dužni pokazati korisniku svoj identifikacijski dokument.

6.6.1 Dokumenti potrebni za kontrolu na terenu (po mjeri i vrsti kontrole)

br	NAZIV DOKUMENTA	PRIJE UGOVARAN JA	PRIJE PLAĆANJA	EX POST
1	Registar trgovačkog suda ili Obrtni registar			+
2	Knjiga dioničara / knjiga poslovnih udjela			+
3	Glavni projekt	+	+	+
4	Tehnološki projekt i zapisnik o primopredaji izgrađenog objekta i / ili ugrađene opreme		+	+
5	Knjiga ulaznih računa (UR-a)	+	+	+
6	Knjiga izlaznih računa (IR-a)	+	+	+
7	Popis dugotrajne imovine (PDI)	+	+	+
8	Kartica konta dobavljača-kupaca / knjiga primitaka-izdataka	+	+	+
9	Ugovori s odabranim dobavljačima / izvođačima		+	+
10	Kartica konta prihoda od refundacija, dotacija, subvencija, milodara i drugih nadoknada	+	+	+
11	Građevinski dnevnik / Građevinska knjiga		+	+
12	Dokumenti o kvaliteti instaliranog materijala		+	+
13	Zapisnici o primopredaji		+	+
14	Dokument o osposobljenosti djelatnika za rad s ugrađenom opremom		+	+
15	Rješenje Uprave za veterinarstvo MPRRR-a o udovoljavanju propisanim veterinarsko-zdravstvenim i zoohigijenskim uvjetima			+
16	Potvrda o ispunjavanju EU standarda iz područja javnog zdravstva i biljnog zdravstva za djelatnost koju obavlja izdana od Uprave za sanitarnu inspekciju			+
17	Potvrda o ispunjavanju EU standarda zaštite okoliša, izdana od MZOPUG-a			+
18	Potvrda o ispunjavanju EU standarda iz područja sigurnosti i zaštite zdravlja na radu izdanu od Državnog inspektorata			+

7. PRAVA I OBVEZE KORISNIKA

Potpisivanjem IPARD Ugovora korisnik stječe određena prava i obvezuje se ispuniti određene obveze kako bi zadržao prava na ugovorena sredstva. Obveze korisnika u IPARD programu definirane su Pravilnikom, te IPARD Ugovorom kojeg korisnik zaključuje s RTSP-om. Ta prava i obveze ukratko su obrazloženi u sljedećim pod-poglavljima.

7.1 Zadovoljavanje minimalnih standarda vezano uz zaštitu okoliša, javno zdravstvo, dobrobit životinja, zdravlje životinja, zaštitu bilja i sigurnost na radu

Prilikom planiranja ulaganja podnositelj prijave mora uzeti u obzir uvjet da projekt mora zadovoljavati propisane nacionalne i standarde EU-a koji se odnose na zaštitu okoliša, javno zdravstvo, dobrobit životinja i one koji se odnose na zdravlje životinja i zaštitu biljaka. U tu svrhu, podnositelj prijave za IPARD sredstva mora ishoditi od nadležne institucije mišljenje/potvrdu/rješenje (ili drugi relevantni dokument) o ispunjavanju propisanih nacionalnih i EU standarda na spomenutim područjima. U ovom slučaju nadležne institucije su: MZOPUG, Uprava za veterinarstvo MPRRR-a, Uprava poljoprivrede i prehrambene industrije MPRRR-a i Uprava poljoprivredne i fitosanitarne inspekcije MPRRR-a. Podnositelj prijave je dužan zatražiti takav relevantni dokument (mišljenje/potvrdu/rješenje) u svakoj fazi izvođenja projekta, kako je navedeno:

- **Prije ugovaranja (prije podnošenja prijave na natječaj)**–mišljenje/potvrdu/rješenje o udovoljavanju minimalnim nacionalnim standardima potrebno je ishoditi od nadležnih tijela. Ovi dokumenti se izdaju na zahtjev podnositelja prijave u fazi pripreme dokumentacije, na temelju postupaka koje provode nadležna tijela.
- **Prije plaćanja** – rješenje/potvrda o udovoljavanju minimalnim nacionalnim i EU standardima ishodi se u fazi nakon završetka ulaganja, a prije podnošenja Zahtjeva za isplatu. Ove dokumente izdaje nadležno tijelo na zahtjev korisnika, na temelju postupaka koje provode nadležna tijela.
- **U ex-post razdoblju** – u razdoblju od 5 godina nakon konačne isplate završenog ulaganja, mišljenje/potvrdu/rješenje o udovoljavanju nacionalnim i EU standardima izdaju nadležna tijela na zahtjev korisnika, na temelju postupaka koje provode nadležna tijela.

Upute o postupku ishoda ovih dokumenata nalaze se na internetskoj stranici MPRRR- a.

7.2. Upravljanje dokumentacijom

Korisnik IPARD sredstava je dužan čuvati cjelokupnu dokumentaciju vezanu uz ulaganje počevši od trenutka prikupljanja potrebne dokumentacije za prijavu do trenutka isteka petogodišnjeg razdoblja od datuma konačne isplate IPARD sredstava (datum koji se nalazi u Potvrdi o završenom ulaganju). Sva potrebna dokumentacija treba biti dostupna cijelo vrijeme za potrebe kontrola na terenu.

Razdoblje od pet (5) godina može se produžiti za duljinu trajanja bilo kojeg pravnog postupka vezanog uz ulaganje i/ili projekt.

7.3 Promjene ulaganja

Korisnik koji je potpisao IPARD Ugovor s RTSP-om ne smije promijeniti namjenu niti vrstu ulaganja, niti ulaganje izložiti bitnim izmjenama u razdoblju od potpisivanja IPARD Ugovora

pa do isteka petogodišnjeg razdoblja od datuma konačne isplate IPARD potpore korisniku (datum konačne isplate nalazi se u Potvrdi o završenom ulaganju koju izdaje RTSP).

Međutim, ako se projekt ne može dovršiti bez određenih promjena ili ako bi tražene promjene utjecale na poboljšanje projekta, korisnik je dužan zatražiti odobrenje promjena od RTSP-a. Mogući razlozi za takve promjene mogu biti: viša sila, prestanak proizvodnje određene robe koja je trebala biti ugrađena, nemogućnost dobavljača da pruži usluge, nabavi robu ili izvede radove, promjene nastale kao posljedica potrebe za usklađivanjem sa zakonodavstvom, situacija koja se nije mogla predvidjeti u trenutku ugovaranja i uvođenje nove tehnologije koja može poboljšati učinkovitost projekta. Svi ovi razlozi moraju biti potkrijepljeni odgovarajućom dokumentacijom.

U slučaju bilo kakve izmjene u odobrenom projektu/investiciji (od trenutka potpisivanja IPARD Ugovora s RTSP-om pa sve do isteka pet (5) godina od datuma konačne isplate IPARD potpore) korisnik je dužan obavijestiti RTSP u pisanom obliku, uz odgovarajuće objašnjenje, i izvršiti promjenu tek nakon pismenog odobrenja RTSP-a. Jedina iznimka je u slučaju da se radi o promjeni podataka korisnika (kao što su ime, adresa, matični broj, naziv banke i broj žiro računa na koji će biti isplaćena potpora ili opunomoćenik), što korisnik mora prijaviti odmah nakon nastanka promjene, ali ne kasnije od 30 dana prije isteka roka za podnošenje Zahtjeva za isplatu navedenog u IPARD Ugovoru, koristeći pritom obrazac "Zahtjev za odobrenje promjena". U tom slučaju RTSP će automatski, nakon primitika potrebne dokumentacije, izdati Aneks IPARD Ugovoru.

Za sve promjene vezane uz Listu izdataka (promjena imena, vrste ili količine opreme, promjena zemlje podrijetla, promjena dobavljača, promjena u kakvoći/količini radova/materijala u slučaju gradnje ili rekonstrukcije zbog promjena tehničkih specifikacija građevine/objekta) korisnik je dužan poslati RTSP-u obrazac „Zahtjev za odobrenje promjena“ s objašnjenjem i relevantnom dokumentacijom prije nastanka promjene, ali ne kasnije od **90 dana** prije isteka roka za podnošenje Zahtjeva za isplatu navedenog u IPARD Ugovoru **u slučaju ulaganja u izgradnju**, odnosno ne kasnije od **60 dana** prije isteka roka za podnošenje Zahtjeva za isplatu navedenog u IPARD Ugovoru **u slučaju ulaganja u nabavku opreme**. Korisnik može izvršiti promjenu tek nakon primitka pismenog odobrenja RTSP-a u obliku Pisma odobrenja i naknadno Aneksom IPARD Ugovoru. Korisnik će primiti Pismo odobrenja u roku od 45 dana u slučaju tražene promjene koja se tiče izgradnje i u roku od 30 dana u slučaju tražene promjene u svezi nabavke opreme. Za ovakav tip promjene, Aneks IPARD Ugovoru može se sklopiti najviše dva (2) puta.

RTSP zadržava pravo da odbije zahtjev korisnika. U tom slučaju, korisnik će primiti Pismo odbijanja za predložene promjene. Svaka promjena koja nije odobrena Aneksom IPARD Ugovoru smatrat će se neprihvatljivim troškom i taj iznos će se odbiti od iznosa potpore zaključenog IPARD Ugovorom. Ukoliko promijena, bila ona prijavljena ili ne, mijenja prihvatljivost cijelog projekta, RTSP zadržava pravo da raskine IPARD Ugovor.

Za sve promjene u već odobrenim IPARD projektima RTSP može poslati inspektore da obave dodatnu kontrolu na terenu.

Ako se promjena već dogodila uslijed *više sile*, korisnik je o tome dužan čim prije obavijestiti RTSP u pisanom obliku.

Viša sila podrazumijeva okolnosti koje se nisu mogle predvidjeti i zbog toga se njihove posljedice nisu mogle spriječiti (potresi, udari groma, požari, klizanje terena, poplave, oluje). Korisnik IPARD sredstava dužan je odmah prijaviti nadležnim tijelima i RTSP-u sve značajne promjene nastale uslijed *više sile* te istovremeno pružiti odgovarajuće dokaze.

Ni u kojem slučaju korisniku se neće isplatiti sredstva u većem iznosu nego što je navedeno u IPARD Ugovoru ili u Aneksu IPARD Ugovoru.

Tijekom postupka odobravanja sredstava, RTSPP će usporediti izdane račune s podacima navedenim u Listi izdataka (koja je sastavni dio IPARD Ugovora, dodatak 1), stavak po stavak, i odobrit će samo prihvatljive i ugovorene stavke. Stavke koji nisu istovjetne onima navedenima u Listi neće biti plaćene, a one koje se pojavljuju u količinama većim nego je ugovoreno, bit će isplaćene do ugovorenih iznosa.

7.4 Otuđenje ulaganja

Korisnik koji je primio IPARD sredstva ne smije otuđiti imovinu koja je nastala tim ulaganjem prije isteka petogodišnjeg razdoblja od dana konačne isplate sredstava navedenom u Potvrdi o završenom ulaganju.

7.5. Označavanje ulaganja u IPARD programu

Sva ulaganja koja su sufinancirana u okviru IPARD programa trebaju uključivati informacije o ulozi Europske unije odnosno IPARD programa. Označavanje ulaganja je obveza krajnjeg korisnika i predstavlja doprinos u informiranju šire javnosti o ulozi EU-a u projektu, kao i o rezultatima projekta i njegovom doprinosu zajednici. Postupak označavanja ulaganja temelji se na priručniku Europske komisije "Komunikacija i vidljivost – priručnik za vanjske aktivnosti EU-a" i Uredbi Komisije (EC) 1974/2006.

Ulaganja unutar IPARD programa moraju biti vidljivo označena pomoću informativne ploče koja sadrži opis ulaganja te slogan i logo Europske unije i Republike Hrvatske.

Korisnik je obavezan nabaviti odgovarajuću informativnu ploču, ovisno o vrsti ulaganja, i postaviti je na mjesto ulaganja u trenutku izdavanja Potvrde o završenom ulaganju. Informativna ploča treba ostati na mjestu ulaganja pet godina od dana konačne isplate sredstava navedenog u Potvrdi o završenom ulaganju.

7.5.1 Ulaganja u izgradnju trajnih građevina

Prilikom ulaganja u izgradnju trajnih građevina potrebno je postaviti trajnu ploču na najvidljivijem dijelu građevine, kao što je glavni ulaz ili pročelje zgrade.

Primjer 1: Trajna ploča (metalna ploča; dimenzija 0,42 x 0,297m) za označavanje ulaganja vezanih uz izgradnju

7.5.2 Ulaganja u rekonstrukciju

Prilikom ulaganja u rekonstrukciju potrebno je postaviti informativnu ploču na najvidljivijem dijelu građevine, kao što su glavni ulaz ili pročelje zgrade.

Primjer 2: Informativna ploča (plastična ploča; dimenzija 0,42 x 0,297m) za označavanje ulaganja vezanih uz rekonstrukciju

7.5.3 Ulaganja u nabavku opreme

Za ulaganja u nabavku opreme korisnik je obavezan postaviti informativnu ploču na glavni ulaz građevine u kojoj je postavljena odgovarajuća oprema.

Primjer 3: Informativna ploča za označavanje ulaganja u nabavku opreme (plastična ploča; dimenzija 0,42 x 0,297m)

Ispunjavanje ovih ugovornih obveza provjeravat će inspektori u kontrolama na terenu.

7.6 Korištenje drugih izvora financiranja

Projekti koji su sufinancirani iz IPARD programa mogu također biti sufinancirani i iz drugih izvora javne pomoći (međunarodna ili nacionalna pomoć), pod uvjetom da ukupni udio javne pomoći ne prelazi definirani maksimum od 50% ukupnog iznosa prihvatljivih izdataka. Stoga, podnositelj zahtjeva/korisnik mora obavijestiti RTSP o svim drugim izvorima financiranja projekta koji prijavljuje na IPARD natječaj, da bi se mogao izračunati maksimum moguće potpore iz IPARD programa bez prelaska definiranog maksimalnog udjela javne pomoći.

7.7 Sudjelovanje u informativnim upitnicima

Zajedno sa prijavom na natječaj potencijalni korisnik treba dostaviti i popunjen Upitnik koji se preuzima s internetske stranice www.mps.hr. Ovaj Upitnik služi isključivo kao pomoćno sredstvo kod praćenja provedbe programa i ni na koji način ne utječe na rezultate natječaja za dodjelu sredstava iz IPARD programa. Obveza je korisnika popunjeni Upitnik predati zajedno s prijavom na natječaj. Upitnik je potrebno priložiti u posebnoj kovrti s naznakom „ODJEL ZA IZVJEŠTAVANJE“. Za slučaj da djelatnici Upravne direkcije i/ili RTSP-a zatrebaju određene dodatne podatke, RTSP će korisnicima poslati upitnike/ankete, koje korisnici trebaju ispuniti u svrhu prikupljanja pouzdanih povratnih informacija o provedbi IPARD programa i mogućih poboljšanja.

7.8 Dodatne informacije i dokumentacija

RTSP ima pravo od podnositelja prijave/korisnika tražiti dodatnu dokumentaciju i informacije (koji nisu navedeni u popisu dokumenata koji se prilažu uz prijavu na natječaj ili uz Zahtjev za isplatu), ukoliko su potrebni za provjeru određenih činjenica ili dobivanje dodatnih informacija odnosno objašnjenja u svezi s ulaganjem/projektom.

Za ulaganja u izgradnju i/ili rekonstrukciju, bez obzira na vrstu ugovora koji je sklopljen s izvođačem radova, korisnik je dužan uz Zahtjev za isplatu dostaviti RTSP-u račune s okončanom situacijom (izvedene radove i korištene materijale). Također, korisnik je dužan predočiti knjigu radova kontroli na terenu u svrhu provjere i usporedbe dostavljenih računa. U tu svrhu, korisnik će prilikom sklapanja ugovora s izvođačem radova obvezati izvođača radova na vođenje građevinskog dnevnika i građevinske knjige bez obzira na vrstu ugovora.

7.9 Prava korisnika

Uz gore navedene obveze korisnik ima sljedeća prava:

1. da dobije sredstava nakon uspješno završene procedure,
2. da zahtijeva određene promjene u svom projektu nakon potpisivanja IPARD Ugovora,
3. da od RTSP-a, HZPSS-a i UDU-a traži informacije vezano uz svoju investiciju,
4. da tijekom provođenja kontrole na terenu od inspektora zatraži identifikacijski dokument na uvid,
5. da zatraži zaštitu svojih prava na sudu,
6. da, u slučaju povrata sredstava, vraća sredstva u ratama,
7. da s RTSP-om potpiše Izvansudsku nagodbu u kojem će biti dogovoren proces povrata sredstava,
8. da od RTSP-a zatraži plaćanje unaprijed do 20% ukupne vrijednosti odobrenog ulaganja u slučaju izuzetnih prirodnih katastrofa ukoliko su iste zahvatile Hrvatsku.

8. POVRAT SREDSTAVA

IPARD sredstva su namjenska i bespovratna sredstva. Međutim, ako je korisnik postupao protivno odredbama Pravilnika ili IPARD Ugovora zaključenog s RTSP-om, ili je pravila o korištenju sredstava IPARD programa kršio na bilo koji drugi način, odnosno u slučaju utvrđene nepravilnosti, a postoji financijski učinak što znači da su sredstva potpore korisniku već isplaćena, RTSP će od korisnika zatražiti povrat sredstava.

RTSPP će zatražiti povrat sredstava putem Odluke o povratu sredstava u kojoj će biti naveden iznos glavnice te iznos ugovorne kazne. Iznos ugovorne kazne iznosi 3% od iznosa glavnice. Ukoliko korisnik ne vrati dug u roku od 15 dana od dana zaprimanja Odluke o povratu sredstava, na iznos duga će se obračunati zakonom propisana zatezna kamata.

Korisnik može povrat sredstava izvršiti u ratama. Obavješćavanje RTSPP-a o namjeri povrata sredstava u ratama korisnik mora izvršiti u pisanom obliku u roku od 15 dana od primitka Odluke o povratu sredstava, navodeći planirani broj rata. U roku od 7 dana od primitka takvog pisma korisnika, RTSPP će pozvati korisnika na potpisivanje Izvansudske nagodbe kojom će se korisniku omogućiti vraćanje duga u najviše 4 rate tijekom perioda od jedne godine. Krajnji iznos duga uvećava se za 4% ugovorne kamate. U Izvansudskoj nagodbi odredit će se broj rata vraćanja duga te će za svaku ratu biti jasno istaknut iznos glavnice, iznos ugovorne kamate, iznos ugovorne kazne i datum dospijeca svake pojedine rate. Ukoliko korisnik ne uplati sredstva do datuma dospijeca istaknutog u Izvansudskoj nagodbi, zaračunava se zatezna kamata od dana isteka roka plaćanja do dana potpunog povrata duga. Potpis korisnika na Izvansudskoj nagodbi mora biti ovjeren od strane javnog bilježnika.

Ako korisnik izvrši plaćanje duga nakon proteka roka od 15 dana od dana zaprimanja Odluke o povratu sredstava, RTSPP će od korisnika zatražiti plaćanje zakonske zatezne kamate obračunate sukladno nacionalnom zakonodavstvu, i to za period od prvog dana nakon proteka roka za povrat sredstava pa do dana povrata sredstava. Plaćanje zakonske zatezne kamate RTSPP će zatražiti pisanim putem, navodeći iznos i broj računa na koji je korisnik dužan uplatiti iznos duga. Rok za plaćanje duga je 15 dana od dana primitka obavijesti o iznosu duga koji je korisnik dužan platiti.

Ako korisnik ne postupi u skladu s Odlukom o povratu sredstava RTSPP će zaštitu svojih prava zatražiti sudskim putem.

RTSPP će zatražiti od korisnika povrat sredstava i u slučaju kada je došlo do administrativne greške koja za posljedicu ima isplatu sredstava korisniku u iznosu većem od ugovorenog ili plaćanje na pogrešan broj računa. RTSPP će korisnika obavijestiti Odlukom o povratu sredstava u slučaju utvrđene administrativne greške o iznosu duga i broju računa na koji je korisnik dužan vratiti sredstva, te o roku u kojem povrat sredstava mora biti izvršen. Rok za povrat sredstava je 15 dana od dana zaprimanja Odluke o povratu sredstava.

Ako korisnik izvrši plaćanje duga nakon proteka roka od 15 dana od dana zaprimanja Odluke o povratu sredstava, RTSPP će od korisnika zatražiti plaćanje zakonske zatezne kamate obračunate sukladno nacionalnom zakonodavstvu, i to za razdoblje od prvog dana nakon proteka roka za povrat sredstava pa do dana povrata sredstava. Plaćanje zakonske zatezne kamate RTSPP će zatražiti pisanim putem, navodeći iznos i broj računa na koji je korisnik dužan uplatiti iznos duga. Rok za plaćanje duga je 15 dana od dana primitka obavijesti o iznosu duga koji je korisnik dužan platiti.

Ako korisnik ne postupi u skladu s Odlukom o povratu sredstava, RTSPP će zaštitu svojih prava zatražiti sudskim putem.

Ako korisnik samoinicijativno vrati sredstva koja je dobio na ime potpore sukladno ovom Pravilniku, nakon 15 dana od dana primitka sredstava, zaračunat će se ugovorna kazna.

Ako korisnik vrati sredstva tijekom prve godine od dana primitka sredstava, zaračunat će se i zatražiti od korisnika ugovorna kazna u iznosu od 1% od iznosa primljenih sredstava, te će se na svaku slijedeću godinu ugovorna kazna povećavati za 0,5% zaključno s petom godinom od dana primitka sredstava.

8.1. Crna lista

Korisnik kojemu je izdana Odluka o povratu sredstava ili Obavijest o raskidu IPARD Ugovora zbog utvrđenih nepravilnosti ili sumnje na prijevaru, nalazit će se na „Crnoj listi“ RTSPP-a od

dana donošenja Odluke o povratu sredstava ili Obavijesti o raskidu IPARD Ugovora pa sve do isteka roka od jedne (1) godine od dana povrata cjelokupnog duga.

„Crna lista“ nalaziti će se na oglasnoj ploči RTSP-a i na službenoj internetskoj stranici RTSP-a. Korisnik koji se bude nalazio na „Crnoj listi“ gubi pravo na ostvarenje nacionalne potpore ili potpore EU-a fondova u roku od jedne (1) godine od dana isplate cjelokupnog duga.

9. ZAKLJUČAK

Imajući na umu važnost pravovremenog informiranja svih zainteresiranih osoba sa sadržajem, postupcima i obvezama vezano uz primjenu IPARD programa, nadamo se da smo ovim Vodičem omogućili bolje razumijevanje cjelokupnog procesa i pravnih obveza koje se odnose na IPARD potporu, počevši od informacija vezanih uz postupke i obveze tijekom samog procesa – od trenutka objave natječaja, preko samog podnošenja prijave, ugovaranja i isplate pa sve do kontrole na terenu.

Ovaj Vodič za korisnike predstavlja isključivo promotivno-informativni materijal. Pravna osnova za provedbu IPARD programa predstavljena je Pravilnikom.

Sve eventualne izmjene ili dopune bit će pravovremeno objavljene na internetskim stranicama MPRRR-a.

10. KONTAKT I KORESPONDENCIJA

Više informacija o IPARD programu dostupno je na internetskim stranicama MPRRR-a (www.mps.hr) gdje je objavljen i cijeli dokument „Hrvatski IPARD program – Plan za poljoprivredu i ruralni razvoj 2007-2013“.

Za sva pitanja i dodatne informacije vezano uz IPARD program, slobodno se obratite RTSP-u bilo telefonskim bilo pismenim putem.

Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

Ravnateljstvo za tržišnu i strukturnu potporu u poljoprivredi – IPARD Agencija

Ulica grada Vukovara 269d, 10 000 Zagreb

Tel: (01) 6002-700 (centrala) Fax: (01) 6002-851

Tel. (01) 6002-742 i (01) 6002-744 (Odjel za informiranje)

e-mail: info@dmssa.hr

Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja,

Uprava za ruralni razvoj, Upravna direkcija SAPARD/IPARD programa

Ulica grada Vukovara 78, 10 000 Zagreb

Tel: (01) 6106-947 i (01) 6109-633

Fax: (01) 6106-909

e-mail: ipard@mps.hr

Na internetskoj stranici Ministarstva poljoprivrede (www.mps.hr), RTSPP će objavljivati natječaj za dodjelu sredstava, pravilnike o provedbi IPARD programa za akreditirane mjere, vodiče za korisnike te predloške i obrasce koje će podnositelji prijave/korisnici koristiti.

Za daljnje informacije o IPARD programu možete se obratiti na sljedeće adrese:

Hrvatski zavod za poljoprivrednu savjetodavnu službu – područni uredi

www.hzpss.hr

Hrvatska poljoprivredna agencija – županijski uredi

www.hpa.hr

ili u najbliži **Ured državne uprave u županiji**.